

Motion till riksdagen

1989/90:A50

av Yvonne Sandberg-Fries m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:76

Regionalpolitik för 90-talet

I regionalpolitiska kommitténs betänkande "Regioner i samspel" som föregått den nu aktuella propositionen analyseras en lång rad faktorer som har betydelse för den regionala utvecklingen.

Analysen leder till slutsatsen att det främst är tre landsdelar, inlandet, Bergslagen och sydöstra Sverige som "bör prioriteras när det gäller insatser som direkt och indirekt syftar till att förbättra arbetsmarknadsläget".

Inlandet intar givetvis en särställning i sammanhanget.

För sydöstra Sveriges del konstateras bl.a. att

- Befolkningssammansättningen är ogynnsam så till vida att andelen unga är liten och andelen äldre är stor.
- Strukturomvandlingen kommer under 90-talet, liksom tidigare, att vara snabb inom sådana delar av näringslivet som är överrepresenterade i sydöstra Sverige. Trycket på strukturomvandlingar inom tjänstenäringarna såväl de privata som de offentliga kommer sannolikt också att öka, vilket betyder att möjligheten att ersätta industriarbeten med tjänstebefattningar kan komma att begränsas.
- Sydöstra Sverige har redan nu en liten tjänstesektor. Det gäller såväl privata som offentliga tjänster.
- Jordbruket står inför en omfattande förändring. De problem som hittills i huvudsak berört jordbruket i Norrland kan därmed komma att spridas till sydöstra Sverige.
- Sydöstra Sverige tillhör de delar av landet som har lägst utbildningsnivå.
- Sydöstra Sverige erhåller låga resursöverföringar per invånare över statsbudgeten särskilt på kommunikations- och utbildningsområdet.

I prop. 1989/90:76 gör industriministern följande bedömning:

I sydöstra Sverige bedömer jag inte problemen vara av sådan karaktär och svårighetsgrad att det är motiverat med några regionalpolitiska insatser av den typ som är motiverade för norra Sveriges inland, delar av Bergslagen och delar av nordvästra Värmland.

Vi delar den bedömningen och konstaterar att oss veterligen har ingen – inte heller REK 87 – hävdad att problemen i sydöstra Sverige och Norrlands inland är jämförbara. I ett system där alltmer av beslutanderätten inom regionalpolitiken förs ut till länsstyrelserna avgörs givetvis de *reella* möjligheterna

till insatser av olika slag *ytterst* av den regionala prioritering som regeringen väljer att göra vid fördelningen av medel till länen.

Tyngdpunkten i en strategi *för sydöstra Sverige* bör enligt vår uppfattning ligga på att förbättra infrastrukturen. För detta talar bl.a. regionens läge vid sidan om den kommunikationstriangel som utgörs av Stockholm – Göteborg – Malmö och behoven av ökad samverkan inom regionen. Mot bakgrund av den låga utbildningsnivån i sydöstra Sverige framstår insatser inom såväl gymnasieutbildning som högskoleutbildning och forskning som ytterst välmotiverade.

Mot denna bakgrund är det rimligt att den del av det i propositionen föreslagna anslaget för vissa infrastrukturåtgärder som skall avse "kompletterande insatser i stödområde 1, insatser i stödområde 2 samt vissa insatser i stödjepunkter i anslutning till stödområdena" även får tas i anspråk för insatser i sydöstra Sverige.

Även om tyngdpunkten i en strategi för sydöstra Sverige ligger på att förbättra infrastrukturen finns också stora behov av insatser som syftar till företagsutveckling.

I delar av Småland finns ett starkt beroende av många små företag som arbetar som underleverantörer till stora svenska företag, råvarubaserad och arbetskraftsintensiv industri är rikt företrädd och i Blekinge domineras näringslivet alltså av stora produktionsenheter tillhörande internationellt verksamma koncerner.

Vi känner stark oro för konsekvenserna av strukturomvandling under 90-talet. Regionen är t.ex. extremt beroende av verkstadsindustrin, förändringarna inom livsmedelssektorn kommer att slå hårt på sysselsättningen och många företag är verksamma inom s.k. "mogna branscher".

Blekinge är i dag det län som har flest varsel av alla län. För de första 5 åren under 90-talet räknar länsarbetsnämnden med att minst 5000 industrijobb kommer att försvinna. Situationen är särskilt oroande i den västra länsdelen.

Kronobergs län med sina många småföretag och underleverantörer kommer, enligt 1987 års långtidsutredning, under 90-talet att utgöra en "stagnerande" region.

I Kalmar län väntas en fortsatt minskning av antalet anställda inom jord- och skogsbruk och i tillverkningsindustrin. De norra delarna av länet beräknas bli fortsatt hårdast drabbade med en betydande minskning av sysselsättningen.

Riksdagen har tidigare uttalat att delar av sydöstra Sverige ska behandlas generöst vid ansökningar från enskilda företag om lokaliseringsstöd.

Regeringen har vid sin prövning också tillämpat denna rekommendation, något som har varit utomordentligt värdefullt för regionen.

Mot bakgrund av de dramatiska förändringar inom näringslivet som redan nu kan förutses är det av avgörande betydelse att riksdagen står fast vid sitt tidigare uttalande.

Det är också angeläget att regeringen mycket noga följer utvecklingen i sydöstra Sverige och vid behov utnyttjar den möjlighet att tillfälligt inplacera kommuner eller delar av kommuner i stödområde, som anges i propositionen.

Hemställan

Mot. 1989/90
A50

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående regionalpolitiska medel till infrastrukturåtgärder,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande generös behandling vid ansökningar om lokaliseringsstöd,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående behovet av att noga följa utvecklingen i sydöstra Sverige och vid behov besluta om tillfälliga inplaceringar i stöd-område.

Stockholm den 21 mars 1990

Yvonne Sandberg-Fries (s)

Hans Gustafsson (s)

Ulla Johansson (s)

Lars Hedfors (s)

Stig Alemyr (s)

Bengt Kronblad (s)